

CONCOURS GÉNÉRAL DES LYCÉES

—

SESSION 2016

—

COMPOSITION EN LANGUE HÉBRAÏQUE

(Classes de terminale ES, L et S)

Durée : 5 heures

—

*L'usage du dictionnaire bilingue est autorisé***Consignes aux candidats**

- Ne pas utiliser d'encre claire
- N'utiliser ni colle, ni agrafe
- Numéroté chaque page en bas à droite (numéro de page / nombre total de pages)
- Sur chaque copie, renseigner l'en-tête + l'identification du concours :

Concours

C	G	L
---	---	---

Section/Option

H	E	B	R	E
---	---	---	---	---

Epreuve

0	0	1	0	1
---	---	---	---	---

Matière

H	E	B	R
---	---	---	---

I. TEXTE

Père et fils

N.B : Les noms propres figurent en gras dans le texte

Extrait du journal intime de Conrad Frydman, violoniste en Terre d'Israël.

עד שלא התכתבנו זה עם זה, כמעט שלא הפרתי את אבי. מרדתי בו מפני שהוא "עסוק בענייני החומר". אחרי שנפטרה אמי ונסעתי ללמוד בברלין היינו נפגשים רק בימי החופשה. המכתבים הנדירים שהחלפנו, עסקו גם הם בעניינים מעשיים : דיווחתי לו על מצב הבריאות ועל חסרון כיס והוא שלח כסף ועצות טובות כיצד לחסוך בו. שאלות נכבדות לא מצאו להן מקום במכתבינו הצנועים.

[רק אחרי עלותי לארץ היינו קרובים זה לזה. בלב נפעם אני קורא את מכתביו היפים, הכתובים בפרוזה משובחת, צלולה, חסכונית ורווית הומור. מתוכם אני למד על תכונות שלא הפרתי ועל השכלתו הרחבה העולה מן המובאות הקולעות ממיטב אוצרותיה של התרבות הגרמנית. אפילו במוסיקה, כך מתברר לי, ידיעותיו מרובות מכפי שחשבתי. (...) התרתי לי להביט עליו מגבוה במקום ללמוד ממנו. עתה שוב איני דן את הסגולות שהוא מוקיר – היושר למופת, ההגינות במסחר, החסכנות, הדייקנות, ההקפדה על ניקיון וסדר ולבוש בלי רבב ולשון נקיה – כמין קונפורמיזם ורצון לשאת חן מלפני הגוי. (...)

רק בשאלה אחת אנחנו חלוקים – ואין פשרה : "שיבת ציון" היא לדידו חזרה בתשובה לציון שברוח; הניסיון הציוני להקים ישות יהודית ממשית הוא בעיניו השגיא החמורה ביותר בדורנו. בעת האחרונה חזר לבית-הכנסת, ששנים רבות הוקיר רגליו ממנו, והוא מכה על חטא על ששלח אותי לבית-ספר נוצרי לשם הרחבת השכלתי. אני משתדל לשכנע אותו כי אין עתיד ליהודים בשום מקום על-פני האדמה, אם לא יהיה מקום אחד תחת השמש שהוא שלהם. אנחנו מתווכחים בנימוס רב, ללא מילים קשות או בוטות מדי, אבל הוא בשלו ואני בשלי.]

אמנם, שוב איני מבטל את חלומותיו של פקיד בית-מסחר ששאף להיות בעלים של בית-חרושת. אני מסמיק מבושה כאשר אני נזכר במשפט שאמרתי : "האידיאלים שלך אינם מגביהים עוף¹ מעל לארובת בית-החרושת". הוא כאב מאוד את הלשון הבוטה, אך מחל לי. אמי לא יכלה לשכות. "סכין בגב", אמרה. העצמאות הכלכלית היתה הארץ המובטחת שלו. "מי שזכה בה ביושר הוא מבוניה של התרבות", היה אומר. כבעלים למפעל תעשייה משלו יוכל לממש את חריצותו, נדיבותו, וגם את העקשנות הטבעית והלהיטות אחר "איכות המוצר" – ערך לעצמו. ואולי עוד משאלה יהודית : להיות אדון לעצמו ולצוות על אחרים בסגנון משלו – באדיבות, בחיוך על השפתיים, ביחס של כבוד לפקודיו.²

כואב הלב שעל סף ההתגשמות נגזל ממנו חלומו, ובחוזק-יד. אותה ה"תרבות", אשר רצה לעדנה על-ידי מופת של "אדון נדיב", החזירה לו סטירת לחי מצלצלת.

הלב שותת דם כאשר אני הוגה בַּיָּאוּשׁוּ. במכתביו הוא מפוייס – כסטואיקן שהתנסה בניסיון קשה כדי ללמוד לקח. עתה אין ידו משגת אפילו לביקור בארץ-ישראל. הגון היה מלהבריש כספים לחוץ-לארץ, ואינו מוכן לקבל מידי "את פרוטותי המעטות".

¹ אינם מגביהים עוף : ne volent pas plus haut

² פקודיו : ses subordonnés

מכל מקום אינו רוצה לבוא. ואולי הוא סבור שהיטלר הוא רק המוגלה של פצע ישן, שתיעלם כאשר יגליד. קשה לי להאמין שעודנו מאמין בזה. אולי הוא מפחד משינוי, או מאכזבה. מכתבי נעשים תקיפים יותר ויותר. אולי יעשו רושם. הוא משתדל לשכנע אותי שאין הדברים נוראים כל-כך. כל עוד יש לאדם לחם לאכול ובגד ללבוש וקורת גג וידיד אמיתי אחד – לא אבדה תקוותו. אני משתדל, בלי לפגוע בו, לנטוע במוחו את ההפרה שהוא חייב לבוא לכאן כדי להציל את חייו. הוא ודאי מחייך לעצמו. אני כאן והוא שם, ואני מיטיב לראות ממנו? ויכוח שאין לו סוף. ינצח, כנראה, מי שיעמוד על דעתו. אני עקשן ממנו. אני בנו. ואולי ילמד מעקשנותי כמה קשורה נפשי בנפשו.

נתן שחם – רביעיית רוזנזורף, עם עובד, 1987

II. QUESTIONS

1. Traduire en français le passage entre crochets : de la ligne 6 (... אחריו עלותי...) à la ligne 18 page 2. (ואני בשלי.)
2. Répondre aux questions suivantes portant sur le texte :
 - א. מה המידע שהקורא מקבל על שתי הדמויות – המספר ואביו – לאורך הטקסט?
 - ב. בטקסט מתאר המספר את יחסו לאביו הרחוק ממנו. מהו היחס הזה? כיצד הוא מתפתח במשך השנים?
 - ג. מה היו האידיאלים והחלומות של האב וכיצד התמודד עם המציאות שטפחה על פניו? האם האב הוא מקרה יחיד?
3. Essai

הוויכוח בין תפיסות עולם שונות (לדוגמה "קונפורמיזם" ו"מודרניזם") מאפיין לעתים קרובות יחסי אבות ובנים. הזמן, המרחק הגיאוגרפי והנסיבות ההסטוריות עשויים לשנות את תפיסת המציאות ואת ראיית בני האדם. הסבירו ופתחו.

